

ZATERDAG
11 FEBRUARI
2023

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
VOORAF

HELVOIRT
Orgelspel

ZESDE ZONDAG DOOR HET JAAR

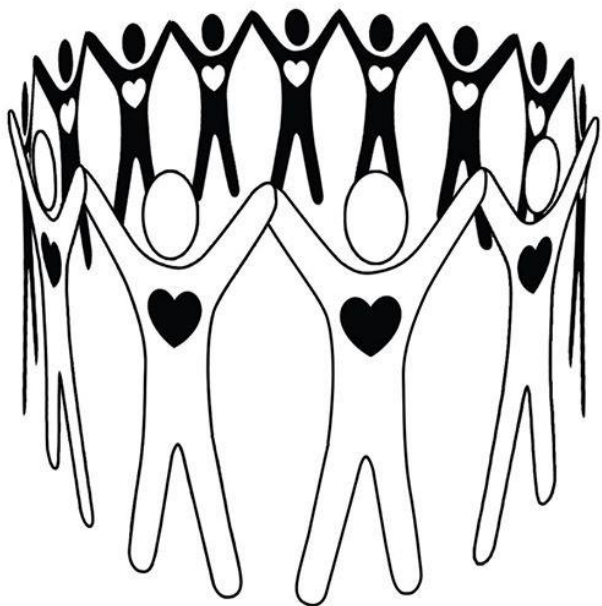
Thema

Liefde voor elk-ander

Komende vieringen Open Kerk

Zaterdag	25 februari	19.00 uur	Viering
Zaterdag	11 maart	19.00 uur	Viering
Zaterdag	25 maart	19.00 uur	Viering

Voor wie de vieringen van Open Kerk
mogelijk wil blijven maken:
NL80 INGB 0006 2320 91
t.n.v. Open Kerk Helvoirt
website: www.openkerkhelvoirt.nl

OPEN KERK

HELVOIRT

INTREDELIED

*Aan wat op aarde leeft,
geeft Gij hetzelfde brood.
En wie er U om smeekt,
wordt met uw Geest gedoopt.
Geef ons dezelfde taal
om uw Woord te verstaan.
Bewaar ons in uw hand,
bewaar ons in uw Naam.*

*God die ons heeft voorzien
en kent bij onze naam
die ons ten leven riep
en houdt in het bestaan.
Gij hebt ons voorbestemd
te lijken op uw zoon
die mens is zoals wij
en in ons midden woont.*

WELKOM

Deze viering staat in het teken van liefde voor elk-ander. Dat past een beetje bij Valentijnsdag op 14 februari, een dag waarop geliefden elkaar in het zonnetje zetten. Vanavond graven we nog wat dieper: door ons te keren tegen wraakzucht en wrok, door grenzeloze liefde te willen zien als het beste alternatief en daarbij kracht te putten uit de mysterieuze Bron van alle liefde.

Welkom vanavond hier, wie u ook bent,
omwille van elkaar, in Gods naam.

LIED

*Wij zijn in hem gedoopt
Hij zalft ons met zijn vuur.
Hij is een bron van hoop
in alle dorst en duur.
Wie weet vanwaar Hij komt
wie wordt zijn licht gewaar?
Hij opent ons de mond
en schenkt ons aan elkaar.*

STILTE

Gij wacht op ons totdat wij opengaan.
Stem ons af op uw stem, op uw stilte.

SCHULD EN VERGEVING

V. De nood die wij niet lenigen.

De helpende hand die wij niet toesteken.
De troost die wij niet brengen.

Het recht dat wij niet verschaffen.
De liefde die we niet tonen.
De trouw die we niet opbrengen.

De wonden die we niet helen.
Het leven dat we schenden.
De nieuwe wereld van God
die wij alsmaar voor ons uitschuiven.

A. Het zij ons vergeven
door wie er onder lijden
en door God en Goed,
de ziel en hartslag van ons leven.

BEZINNING EN LIED

V. Liefde kan de wereld veranderen,
want liefde breekt muren af
en dicht kloven die ons van elkaar scheiden.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. Met geweld kunnen we geen liefde afdwingen.
Liefde opent ons voor de miserie van de naaste
en stelt ons in staat onszelf te overstijgen.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. God, die de bron is van alle liefde,
roept zachte krachten in ons wakker,
zodat we solidair kunnen zijn met elkaar
en zelfs vijanden positief gaan bejegenen.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

GEBED

V. Dat wij Gods menselijkheid
zichtbaar maken
in het werk van ónze handen,
in ónze woorden van troost en bemoediging.

Armen, ontheemden
en kwetsbare mensen
met open armen verwelkomen
in onze kerken.
De wereld omvormen tot een veilig thuis
voor alle mensen.
Elk stukje aarde veranderen in een stukje
hemel.

A. Amen. Moge het zo zijn.

LIED

K. *Als Gij niet zijt*

G. *de grond waarop ik sta
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga -*

K. *als Gij niet zijt*

G. *wie ben ik dan
in tijd en eeuwigheid ?*

LEZING UIT HET BOEK LEVITICUS (19:1-2.17-18.33-34)

De Eeuwige zei tegen Mozes: ‘Zeg tegen de
gemeenschap van Israël: “Wees heilig, want Ik, de
Eeuwige, jullie God, ben heilig.”

Wees niet haatdragend. Als je iemand iets te
verwijten hebt, roep hem dan ter verantwoording
en laad niet omwille van een ander schuld op je. Blijf
geen wraakzucht of wrok koesteren, maar heb je
naaste lief als jezelf. Ik ben de Eeuwige.

Iemand die als vreemdeling in jullie land verblijft, mag je niet onderdrukken. Behandel vreemdelingen die bij jullie wonen, als geboren Israëlieten. Heb hen lief als jezelf, want jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte. Ik ben de Eeuwige, jullie God.'

LIED VAN DE LIEFDE

*Liefde eenmaal uitgesproken
als uw Woord van het begin.
Liefde wil ons overkomen
als geheim en zegening.*

*Liefde die ons hebt geschapen,
vonk waarmee Gij zelf ons raakt,
alles overwinnend wapen,
laatste woord dat vrede maakt.*

LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS MATTEÛS (5:38-48)

In zijn Bergrede zei Jezus tegen zijn volgelingen:

'Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Een oog voor een oog en een tand voor een tand." Dit zeg ik daarover: verzet je niet tegen wie kwaad doet, maar keer degene die je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe. Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed van je wil afnemen, sta hem dan ook je bovenkleed af. En als iemand je dwingt één mijl met hem mee te gaan, loop er dan twee met hem op. Als iemand iets van je vraagt, geef het hem, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.

Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Je moet je naaste liefhebben en je vijand haten." Dit zeg ik daarover: heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen; alleen dan zijn jullie werkelijk kinderen van je Vader in de hemel. Hij laat zijn zon immers opgaan over goede en slechte mensen en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Is het een verdienste als je liefhebt wie jou liefheeft? Doen de tollenaars niet net zo? En als jullie alleen je broeders en zusters vriendelijk bejegenen, wat voor uitzonderlijks doe je dan? Doen de heidenen niet net zo? Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.'

LIED

*Liefde luidt de Naam der namen
waarmee Gij U kennen laat.
Liefde vraagt om ja en amen,
ziel en zinnen metterdaad.*

*Liefde waagt zichzelf te geven,
ademt op van goede trouw.
Liefde houdt ons in het leven
waarop Gij ons hebt gebouwd.*

*Liefde boven alle liefde,
die zich als de hemel welft
over ons: wil ons genezen,
Bron van liefde, Liefde zelf!*

OVERWEGING

Liefde is de kurk waarop ons leven drijft. Er zijn allerlei vormen van liefde. Het mooiste is wel als liefde wederkerig is: ik hou van jou en jij van mij. Deze vorm van liefde stelt ons in staat om boven onszelf uit te stijgen en zet alles in een ander licht. De filosoof Gabriel Marcel zegt het nog mooier: 'Van iemand houden, is zeggen: jij, jij zult niet sterven.' Dat betekent dat je iemand van wie je zielsveel houdt, niet meer uit je leven weg kunt denken.

De bekendste vorm van liefde is de liefde voor de naasten. Naasteliefde is niet typisch christelijk. Al in het Oude Testament, in de tekst die we daarnet gelezen hebben uit het boek Leviticus, staat: 'Heb je naaste lief als jezelf.' Ten tijde van Jezus zochten Joodse Schriftgeleerden naar de kern waarom het draait in de 613 geboden en verboden uit de Thora. Ze zagen God liefhebben en de naasten liefhebben als de rode draad in al deze bepalingen. Datzelfde idee vinden we bij Jezus.

In de Bergrede mengt hij zich in de discussie over de Thora. Telkens begint hij met: 'Jullie hebben gehoord dat gezegd werd', en daarop laat hij een leefregel volgen die in de Hebreeuwse Bijbel (ons Oude Testament) staat of een weergave is van hoe de desbetreffende leefregel toentertijd werd uitgelegd. Daarna zegt Jezus wat hijzelf daarover te zeggen heeft. Met zijn commentaar schaft hij de vroegere bepalingen niet af maar hij doet er nog een schep bovenop of legt de oorspronkelijke bedoeling

ervan bloot. Daarmee vernieuwt hij de traditie en zo houdt hij haar in leven. Hetzelfde proberen wij hier ook vaak te doen, met het oog op vragen en problemen uit onze tijd.

Kort orgelspel

In het evangelie van vandaag keert Jezus zich tegen ongebreidelde wraakzucht. Als iemand jou een oog of een tand uitslaat, moet je die ander niet hetzelfde aandoen, want door geweld met geweld te vergelden kom je van kwaad tot erger. Moet je dan maar over je laten lopen? Nee, dat ook niet. Al in de tijd van Jezus werd fysieke wraak in Joodse kringen vervangen door een meer menselijke gedragslijn: de dader moet het aangedane leed verzachten door een passende financiële vergoeding te geven aan het slachtoffer, ter waarde van het uitgeslagen oog of de afgebroken tand. Pas na deze stap kunnen de twee partijen zich echt met elkaar verzoenen. En als iemand je op de rechterwang slaat, moet je die persoon ook de linkerwang toekeren, want wie weet is deze reactie zo verrassend dat de aanvaller er meteen van afziet om je nog verder te vernederen.

Wie zijn er bedoeld met de naasten die wij moeten liefhebben? Al in het Oude Testament wordt het begrip 'naaste' steeds breder opgevat. De naasten, dat zijn eerst en vooral mensen die dicht bij je staan: je partner, je kinderen, directe familieleden, buren en vrienden, en nog ruimer: al je volksgenoten en geloofsgenoten. Maar ook dat is volgens het boek Leviticus nog te weinig. Daar lezen we immers dat we ook vreemdelingen moeten liefhebben die in ons midden wonen. Dat is zelfs in onze tijd nog een hele toer.

In de Bergrede zegt Jezus dat we nog veel verder kunnen gaan en ook onze vijanden liefdevol tegemoet moeten treden. Anders doen we niet meer dan wat iedereen al doet, namelijk alleen liefhebben wie ons liefhebben. Het aloude 'ik geef opdat ook jij geeft', en daar houdt het mee op. Volgelingen van Jezus moeten de eigen kring overstijgen en ook vijanden gaan zien als hun broeders en zusters. Wij kunnen ons daarbij spiegelen aan God, die de bron is van de alles-en-allen-omvattende liefde en zelf grenzeloos goed is voor iedereen zonder onderscheid.

Met zijn gewaagde uitspraak over liefde voor onze vijanden roept Jezus zachte krachten in ons wakker, zodat we een tegenwicht kunnen bieden

tegen politici en despoten die ons tegen elkaar ophitsen. Zachte krachten zorgen voor verbinding met elk-ander, ze drukken geweld de kop in: geweld eindigt waar liefde begint.

BELIJDENIS

LIED

G. *Alle leven is gegeven
door wie onze Oorsprong is.
Die ons vraagt om zo te leven
dat er hoop en toekomst is.*

V. Ik geloof in een allesomvattend Mysterie,
een bron van leven die onuitputtelijk is
en voor ons ook een bron is van troost en licht.
Ik geloof in het bijzondere kind
dat steeds opnieuw in ons geboren mag
worden.

A. Ik geloof in een wereld waarin mensen
elkaar het licht in de ogen gunnen,

wie zij ook zijn en waar zij ook wonen.
In het besef dat de aarde een broos geschenk is
dat wij moeten koesteren en beschermen.

V. Ik geloof in de goede Geest, die altijd bij ons is,
in goede dagen en in tijden van rampspoed,
die ons aanvuurt als wij op weg gaan
naar een betere wereld voor iedereen,
vol van vrede en gerechtigheid.

Ook geloof ik dat er een nieuwe wereld
opengaat,
voorbij de grens van de dood,
en dat allen terugkeren naar de ene Bron
van alle leven en van alle liefde.

G. *Zo geloven is God loven,
zo geloven is te doen –
zo geloven komt van boven,
komt van binnen, gaan we doen.*

ONDERBREKING

Orgelspel
Collecte

*Wij danken u voor uw gulle gave om Open Kerk aan
de gang te houden.
Brood en beker*

LIED

*Voor mensen die naamloos
kwetsbaar en weerloos
door het leven gaan:
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven –
wij krijgen een naam.*

*Voor mensen die roepend,
tastend en zoekend
door het leven gaan:
verschijnt hier een teken,
brood om te breken –
wij kunnen bestaan.*

*Voor mensen die vragend
wachtend en wakend
door het leven gaan:*

*weerklinken hier woorden,
God wil ons horen –
wij worden verstaan.*

*Voor mensen die hopen
wankel gelovend
door het leven gaan:
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven –
wij worden verstaan.*

GEDACHTENIS

Hem herkennen
in het breken van het brood.
In het brood het leven zien
met een hart dat Liefde is –
aan wie wij ons door alles heen
mogen toevertrouwen –

om wie wij in geen graf berusten,
in geen dood ten ondergaan –

om wie wij allen gedenken
die ons dierbaar zijn
en die niet meer bij ons zijn
en die wij missen.

Vanavond gedenken wij in liefdevolle herinnering
Truus Kuijpers (2019), rond haar verjaardag,
en Antonia Hullege – Huis in 't Veld (2006), rond
haar verjaardag.

Bidden we voor de inwoners van Oekraïne,
die leven zo goed en zo kwaad als het kan.
Wees met hen, in al dat wrede oorlogsgeweld.
Dat de wanhoop hen niet overmeestert.
Dat de Geest de wereldleiders moge bezielen
tot stappen die tot vrede leiden.

Er zij licht, vrede, rust.

KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't nameloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen
in de bevende zekerheid*

*dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

GEBED AAN TAFEL

V. Aan deze tafel gedenken wij Jezus,
die een Jood was in hart en nieren
en door zijn godsvertrouwen
een toonbeeld kon worden voor ons.

**Zo zien wij wie wij zelf kunnen worden:
mensen van vlees en bloed zijn wij,
maar ook vol van God, net als hij.**

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Hij leefde van wat komen gaat
en bracht Gods nieuwe wereld op gang.
Hij trok op met randfiguren,
bij voorkeur met hén deelde hij zijn tafel.
Zo kreeg hij vele volgelingen,
vrouwen en mannen, die erkenden
dat hij gedreven werd door Gods Geest.

**Steeds was hij voor anderen in de weer,
vooral voor zieken en de minsten der mensen,
maar ook vaak in gebed verzonken,
om nieuwe krachten op te doen.**

**Toen hij afscheid nam van zijn volgelingen,
nam hij een brood, brak het en zei:
'Dit ben ik, mijn leven, dat gebroken wordt
en dat ik met jullie heb gedeeld.'**

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Ook nam hij een beker met wijn
en zei: 'Dit is mijn levensbeker,
die staat voor mijn levenstaak, mijn missie,
die ik nu aan jullie overdraag:
ga door met wat mij steeds bezielde.
Blijf dit doen om mij te gedenken;
zo hou je mij niet alleen in ere,
maar ook in leven.'

**Pontius Pilatus liet Jezus kruisigen
als was hij een oproerkraaier,
maar na zijn dood hebben zijn volgelingen,
vrouwen voorop, tot hun eigen verbazing
ervaren dat hij méér leeft dan ooit tevoren.**

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Overal gingen ze anderen winnen
voor hun overtuiging dat Jezus leeft
en dat hij blijvend daar te vinden is
waar Gods nieuwe wereld ontspruit.

**Tot aan de voleinding van deze wereld
worden wij aangevuurd door zijn Geest,
die ons uittilt boven wat we zelf kunnen.**

**Bezield door deze Geest gaan wij verder,
solidair met vriend en vreemde, wie dan ook,
in het besef dat er een betere wereld aanbreekt
als wij elkaar de hand reiken.**

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader verborgen
uw naam worde zichtbaar in ons
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede, een wereld
met bomen tot in de hemel,
waar water schoonheid, en brood
gerechtigheid is, en genade –*

*waar vrede niet hoeft bevochten
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen
waar kinderen helder en jong zijn,*

*dieren niet worden gepijnigd
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.*

*Doof de hel in ons hoofd
leg uw woord op ons hart
breek het ijzer met handen
breek de macht van het kwaad.
Van U is de toekomst
kome wat komt.*

- V. Moge het delen van dit brood en deze beker
ons sterken in de hoop
dat er een nieuwe wereld zal komen
waarin genoeg brood is voor allen
en recht en liefde schering en inslag zijn.

COMMUNIE

ORGELSPEL

LIED

*Gij, Gij peilt mijn hart
Gij doorgrondt mij,
Gij weet mijn gaan en mijn staan.
Gij kent mijn gedachten van verre
mijn reizen en trekken, mijn rusten.*

*Mijn wegen, alle, zijn U bekend -
ieder woord dat komt op mijn lippen,
onuitgesproken nog, Gij hoort het al.
Beklim ik de hemel, daar zijt Gij,
daal ik af in de aarde, daar vind ik U ook.*

*Had ik vleugels van morgenrood,
vloog ik over de verste zeeën,
ook daar Gij, uw hand
uw rechterhand die mij vasthoudt.*

*Uw schepping ben ik in hart en nieren,
Gij hebt mij geweven
in de schoot van mijn moeder.*

*Gij Eeuwige, peil nu mijn hart
doorgrond mij,
toets mijn verborgen gedachten.
Ik ben toch niet op een doodlopende weg.
Leid mij voort op de weg van uw dagen.*

GEBEDEN EN LIED

- V. Open onze ogen
voor het licht van uw liefde.
Dat wij uw liefde lezen
in de ogen van anderen,
dat wij uw licht uitstralen en verspreiden.

G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

- V. Dat wij onze krachten bundelen,
en in de bres springen voor elkaar,
vol zorg en mededogen,
en zo Gods mensenliefde voelbaar maken.

G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

- V. Moge het eindelijk geschieden,
dat de kracht van geweld gebroken wordt,
dat het recht zal herleven,
dat er vrede komt voor alle mensen,
in onze gebroken wereld.

G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

ZEGENWENS

Gezegend zijt Gij,
die ons zo vreemd bent en zo vertrouwd,
dichter bij ons dan wij bij onszelf zijn,
open onze oren en ogen voor uw aanwezigheid.

Gedenk ons die hier bijeen zijn
onder de hoede van uw Woord.
Gedenk allen die bij ons horen,
in lief en leed.
Gij, Levende, ga met ons mee
op onze weg door het leven.
Wees onze metgezel en reisgenoot, zegen ons en
laat ons ook voor elkaar een zegen zijn,
in uw naam:
Vader, Zoon en heilige Geest.

A. Amen

ORGELSPEL

TEKST TER OVERWEGING

Liefde

Ik versta onder liefde:
de duizenden nuances van vriendelijkheid en
vriendschap,
van hartstocht en hoofsheid,
van bedachtzame eerbied en mededogen,
waarmee mensen elkaar bejegenen.

Ik versta onder liefde ook
de wijsheid en de wetenschap,
fantasie en volharding,
waarmee de aarde wordt opgebouwd,
steeds weer, tegen alle afbraak in.

Alles wat ten goede is,
alles wat bijdraagt tot iets meer recht en vrede
voor iets meer mensen, noem ik liefde.

(Huub Oosterhuis)

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische
Werkgroep van Open Kerk.
Overweging: Wim Weren.
Lectoren: Wim Weren en Nicole Mariën.
Koor onder leiding van Marcel Zagers.
Organist: Jac Peeters.

LIEDKEUZE

- A 69 Aan wat op aarde leeft
Huub Oosterhuis / Jan Verhulst.
- A 66 Gij hart, Gij bron van leven
Peer Verhoeven / Taizé.
- A 204 Als Gij niet zijt
Peer Verhoeven / Willem Vogel.
- A 81 a Lied van de liefde
Sytze de Vries / Sir John Stainer.
- A 93 o Alle leven is gegeven
Adri Bosch / Willem Vogel.
- A 41 Voor mensen die naamloos
Henk Jongerius / Jan Raas.
- A 261 Klein Danklied
Ad den Besten / Michael Stumpel.
- A 2 Al wie eten van dit brood
Peer Verhoeven / Michael Perry.
- A 273 Onze Vader verborgen
Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal.
- A 51 Gij, Gij peilt mijn hart
Huub Oosterhuis / Antoine Oomen.
- A 277 Kom, adem ons open
Sieds Prins / Tom Löwenthal.

ILLUSTRATIES

Afbeelding 1: In de cirkel van de liefde, bron:
Publiek Domein.

Afbeelding 2: gepubliceerd door Pax Christi in
1971. Dit affiche verbeeldt een roos die groeit uit
prikkelendraad en symboliseert zo dat liefde alle
geweld te boven komt.

© Open Kerk Helvoirt 2023

INTENTIES VOOR DE GEDACHTENIS

Wij spreken in elke viering intenties uit voor
overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven
aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via
e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u
ook andere intenties doorgeven.